

טיב הקהילה

ב"ד

שמות
כ"א טבת תשפ"ו
 המסע לפי אופק ירושלים
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש
הרה"ג 4:17
מוצ"ש"ק 5:33
ר"ת 6:11
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
סוזק"ש א' 8:25 | סוז"ת א' 9:32
סוזק"ש ב' 9:10 | סוז"ת ב' 10:02
 גליון מס':
816

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ
 רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מה שמיאן ביציאתם גם הכביד עליהם את העבודה כדי שחלילה לא יהיה להם שום שעה ריקנית כדי לחשוב בה מה חובתם בעולמם.

והנה עיקר רצון הבורא שיעבדו ישראל את ה' מחוץ למצרים לא היה כי אם כדי שתהיה ביכולתם של ישראל לעבוד את בוראם מבלי שתהיה עול מלכות המצריים עליהם כלל, וכפי שרואים להלן (ח, כא) שגם אחר שהציע פרעה שבני ישראל יעבדו את ה' בארץ מיאן משה בכך, ואמר לו (שם כב) 'לא נכון לעשות כן כי תועבת מצרים נובח ליהוה אלהינו, הן נובח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלנו' ע"כ. ועל כן כל עוד שלא זכה פרעה למכת חושך היתה סיבה זו קיימת. אולם אחר שזכה כבר פרעה במכה זו, ואז לא הבחינו המצרים בכל מה שישראל עושים, או היו יכולים בני ישראל גם במצרים להתבונן בינם לבין עצמם מהי חובתם בעולם, וכבר היו יכולים לעבוד את בוראם גם שם, ועל אף שלא נתחייבו אז ישראל בעבודה בפועל, מכל מקום עצם הכנתם לזבוח את תועבת מצרים היה גם כן לצנינים בעיני מצרים, וכשלא ראו המצריים היו יכולים להתכונן לכך, ועד כדי כך הגיעו הדברים שאחר המכה כבר היתה בהם העזה לשחוט את הפסח גם לעיני מצרים.

כיון שכן, כבר הגיעו אז בני ישראל לידי רצון להיות לעם ה' גם במצרים, וגם אלו שמלכתחילה לא רצו לצאת ממצרים כנ"ל נתעוררו אז לצאת, [ואלו שבכל אופן לא רצו לצאת מתו באלו הימים], ושוב לא היה צורך ביציאה קדומה בת שלוש ימים, כי בתוך מצרים כבר זכו לבוא לידי 'אתערותא דלתתא' על כן זכה אז משה לנבואה חדשה (להלן יא, א), אשר בה הודיע לו הקב"ה שעוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים ואחרי כן ישלח אתכם מזה כשלא זכה גרש יגרש אתכם מזה, ולשון 'כלה' מורה על שילוח לגמרי מבלי שיעטרכו לשוב, ועל כן כבר הורה ה' (שם, ב) שישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ושמלות וכו' כדי שיתקיים בהם ההבטחה שהובטחה לאברהם (בראשית טו, יד) 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול', הוראה זו נתחדשה רק כעת אחר שכבר שוב לא היו זקוקים לחזור מצריימה, וכבר היתה זאת היציאה האמיתית.

מה שיכולים אנו ללמוד מכל זה, הוא ענין הנחיצות בעבודת ה' התבודדות ועשיית חשבון הנפש בשעה זו. כי זה הדבר הביא את ישראל לידי יציאת מצרים, ובזכותה זכו להיות לעם הנבחר, ועל אף שכבר היו אז שקועים בתוך מ"ט שערי טומאה זכו כבר לצאת אל המרחב בזכות זה.

על כן, מוטל גם על האיש הטרוד מאוד בכל מיני טרדות, לקדש איזה זמן שבו יתן רווח בין טרדה לטרדה, ובו יתבונן בענין חובתו בעולמו, ומכאן זה הדבר יחזיק מעמד לבל יסור ח"ו מעם ה', וגם יודרו על ידי זה להוסיף ולקדש עוד עתים לתורה ולעבודה.

החובה לקבוע עתים לחשבון הנפש

ויאמרו אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עֲלֵינוּ נִלְכָּה נָא דְרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִבְרָחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן יִפְגְּעֵנוּ בְּדָרֵךְ אֹרֶךְ בְּחָרְבֵי: (ה, ג)

הנה, רואים אנו (לעיל ג, יח) שאכן ציוה ה' למשה להודיע לפרעה ש'אלקי העבריים נקרא עלינו ועתה נלכה נא דרך שלושת ימים במדבר' וגו', וכאן רואים שמשה קיים את הדברים בפועל.

ועלינו להבין הלוא ברצונו יתברך היה להוציא את ישראל מארץ מצרים לנצחים, וכפי שאמר לו הקב"ה למשה (לעיל ג, ח) 'ארר להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה' וגו', וכפי שראו לאחר מכן, שעשה הקב"ה כן בפועל, ואם כן למה הורה הקב"ה ש'לפרעה יאמרו שיתיר להם רק יציאה בת שלושת ימים בלבד?

התשובה לכך היא, כי כלל גדול הוא בנוהג שבמלכות שמים, כי ב'אתערותא דלתתא' מתעוררת ה'אתערותא דלעילא', והנה הן אמת שבני ישראל זעקו אל ה' וכבר עוררו את הרצון לצאת משעבוד מצרים, ומן השמים כבר נתרצו לכך, אולם עדיין לא היו ראויים לכך בזכות עצמן, וכפי שגילה הקב"ה שכל זכותם לצאת הוא רק בזכות העתיד, וכלשון הכתוב (פסוק יב): 'בהוציאך את העם תעבדון את האלקים על ההר הזה', וכיון שזה היה כל זכותם, רצה הקב"ה שלכל הפחות יתרצו לעבודתו, ויעוררו אתערותא דלתתא גם לזאת ולא רק להירותם ממצרים, כי אז היו זכאים בדיון, שהרי אמרו חז"ל (קידושין מ:): 'מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה', אולם בני ישראל לא היו יכולים לבוא לידי זה הרצון, כי מעורים היו עדיין בתענוגים הנמשכים מטומאת מצרים, ולא ניתנה להם שום רווח בין שעבוד לשעבוד להתבונן בחובתם ולקבל עליהם עול מלכות שמים, ואילו היו זוכים בכך היה מתקיים בהם הכתוב (תהלים לד, ט) 'טעמו וראו כי טוב ה' והיו מתרצים בכך, ואז גם אם היו חוזרים במצרים היו יכולים לעשות שוב 'אתערותא מלתתא' גם להתקדש לעם ה', ואז היו ראויים לצאת בדיון.

בנוסף היו רבים מישראל שכלל לא היו חפצים ב'יציאת מצרים', כי טומאת מצרים היתה חביבה עליהם ביותר, והעדיפו חיי שעבוד בשילוב תענוגי מצרים מיציאה לחירות, וידע הקב"ה שיש ביניהם כאלו שאחר שישבו משעבודם ויהיה להם רווח להתבונן בחובתם וגם לקיימם בפועל, אז יתוספו גם הם על החפצים להימנות עם עדת ה' ויזכו גם הם ליציאה, על כן היה רצון ה' שלא יצאו מלכתחילה רק ג' ימים, ועל ג' ימים יסכימו גם הם לצאת, ואז אחר שיקדישו את אלו הימים לבוראם ויראו כי טוב ה' יתרצו גם הם לצאת ממצרים, כדי להיות לעם ה'.

ובשבאו משה ואהרן לפני פרעה, וראה שבני ישראל באו לכלל רצון לצאת ממצרים, חשש שמא כבר זכו ישראל לאותו רווח שבין שעבוד לשעבוד, וחשש שמא כבר זכו גם לעבוד את בוראם ולבוא לידי רצון זה, ועל כן מלבד

טיב המערכת

ושמח בליבו

שני אנשים הולכים ברחוב, ופתאום מתקרבת מולם משלחת חגיגת, הם באים אל אחד מהשניים, שמים כתר לראשו ומרעיפים עליו מתנות לרוב, ומשבחים אותו על הצלחתו הגדולה. בכל אותו זמן עומד האדם השני ומשתומם, על מה משבחים את האיש הלזה הצועד לצידו, שאל האיש את החוגגים: על מה כל החגיגה? וגם מדוע בחרתם את זה האיש ההולך לצידו ולא בחרתם בי? הלא שנינו צעדנו יחדיו על המדרכה, ובמה הוא טוב ממני שבחרתם דווקא בו?! השיבו לו האנשים: שוטה שכמוי! וכי חושב אתה שסתם אנו תופסים אדם ברחוב ומשבחים אותו ונותנים לו מתנות? כלל וכלל לא, אלא האדם הזה עבר מסלול קשה מאוד עם מכשולים וקשיים, וכעת הוא חוזר לאחור תקופה ארוכה, והוא מקבל את המגיע לו על הצלחתו.

אהרן הכהן נתנסה כשראה את אחיו הצעיר שנבחר להוציא את עם ישראל ממצרים, ולא רק שלא קינא בו אלא שהקב"ה בעצמו מעיד עליו 'וראך ושמח בליבך', גם זקני ישראל התנסו בניסיון קשה, הקב"ה אמר למשה רבינו לקחת את שבעים הזקנים וללכת עמם לפרעה, אבל לבסוף הלך רק עם אהרן אחיו, ורש"י מסביר מדוע: 'הזקנים נשמטו אחד אחד מאחר משה ואהרן, עד שנשמטו כולם קודם שהגיעו לפלטיין, לפי שיראו ללכת', גם שוטרי בני ישראל התנסו בניסיון קשה, פרעה מינה אותם להכות את בני ישראל, אבל בפועל אומרת התורה 'ויזכו שוטרי בני ישראל', ורש"י מסביר שהשוטרים היו מרחמים על אחיהם ולא רצו להכותם ולכן היו נוגשי פרעה מכים אותם.

לכל ניסיון יש שכר, אהרן הכהן - בשכר 'ושמח בליבו' וזה לעדי החושן הנתון על הלב, שוטרי בני ישראל שהוכו זכו להיות מן הסנהדרין וזכו לנבואה כשנאצל עליהם מן הרוח אשר על משה, ואילו הזקנים שלא עמדו בניסיון ולא הלכו עם משה - לא זכו לעלות עם משה להר סיני, 'וניגש משה לבדו והם לא יגשו', גם אנחנו נזכור כי לכל ניסיון יש שכר, ולכל שכר היה ניסיון שקדם לו!

(ע"פ טיב התורה-שמות)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
 ההודעות

עדכוני שיחות: 0534-100024

הלכות ומנהגי שובבי"ם ב' ימי התענית - יום חמישי

א. בלבוש (א"ח סי' תרפ"ה ס"א) כתב וז"ל, יש מקומות שנוהגין בשנת העיבור לקבוע תענית בכל יום חמישי לפרשיות שובבי"ם ע"כ, והעתיקו המג"א (שם), וכתב באליהו זוטא (שם סק"ג) דכיון שקובעים התעניות הללו משנה לשנה, אינו בכלל אין גזרין תענית על הציבור בתחילה ביום חמישי המבואר בשו"ע (סי' תקע"ב).

ב. והטעם שנהגו להתענות ביום חמישי כתב האליהו רבא (סי' תרפ"ה ס"ק י"א) לפי דברי הלבוש שסובר שכל התענית של שובבי"ם הוא רק בשנת העיבור, משום דבשנה מעוברת עלולים הנשים להפיל עובריהם, ולכן תקנו להתענות תענית שובבי"ם, ולפ"ז מתענים דוקא ביום חמישי וכדאיתא בגמרא תענית (דף כו) דאנשי מעמד התענו והתפללו ביום חמישי לבל תפיל אשה פרי בטנה, ולכן תקנו להתענות ביום חמישי.

ג. עוד טעם שנהגו להתענות ביום חמישי כתב בליקוטי מהר"ח (ח"ב מנהגי חודש טבת שבט) בשם הרה"ק בעל מאור ושמך זיע"א דבאמת היו צריכים להתענות ביום השישי כיון שהוא נגד מדת היסוד שהוא מדה שישית כידוע, אך מחמת שא"א להתענות בערב שבת לכן מקדימין ליום חמישי עכ"ד, וכן המנהג פשוט בכל המקומות, להתענות יתיקא ביום חמישי.

ד. ועיין בשערי תשובה (סימן תרפ"ה ס"א) דאם כשחל ראש חודש או ט"ו בשבט ביום חמישי, שאם אפשר להשלימו בפרשת תרומה תצוה או כיון שנדחה

ידחה עי"ש, עכ"פ מזה נראה שהמנהג היה להתענות רק ביום חמישי, מרלא כתב שאפשר להתענות ביום אחר וכש"נ.

יום שני וחמישי

א. בטור ובשו"ע (א"ח סי' קל"ד) כתוב שהטעם שאומרים תחנונים (תפילת הוא רחום) בשני וחמישי, לפי שהם ימי רצון, לפי שארבעים יום של קבלת לוחות אחרונות שהיו ימי רצון, עלה משה רבינו ביום חמישי וירד ביום שני, ולכן כיון שהם ימי רצון כתב שם הטור דיש שנהגו גם להתענות בימים אלו, עי"ש בטור (סי' קל"ד) ובשו"ע (לקמן סי' תק"פ ס"א).

ב. והמבואר דימי שני וחמישי הם ימי רצון, וכן מובא בספר שער רוח הקודש (שער ז) וז"ל, הטעם שנהגו להתענות בשני וחמישי בכל שבוע, מפני כי הגבורה וההוד שולטים בימים אלו, והנה הם מדות הדין ולכן המתענה בהם יכוין להמתיק דיני הגבורה ע"י החסד ודיני ההוד ע"י הנצח עכ"ל.

ג. וכיון שנתבאר שבשני וחמישי הם ימי רצון ולכן אם רוצה לצום יום אחד בשבוע יתענה ביום חמישי, כיון שהוא זמן עת רצון, וגם הוא יותר מועיל כיון שהוא יותר קרוב ליום שישי וכו"ל, אבל מי שרוצה להתענות יותר מיום אחד או כשחל יום חמישי בימים שאין אומרים תחנון, יצום ביום שני דגם יום זה הוא עת רצון, וכמש"כ לעיל בשם הטור והשו"ע (בסי' קל"ד) והשער רוח הקודש עי"ש, וכן היה המנהג בכמה מקומות להתענות בשני וחמישי בימי השובבי"ם, וכדורבא מנהג זה בביתא"ל (סי' תקס"ו ס"ב ד"ה ויש נהוגים).

יום שישי

א. המחבר (א"ח סימן רמ"ט סעיף ג) כתב דדרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת, והטעם כדי שיהיו תאבים לאכול בלילה (מ"ב שם ס"ק י"ח).

ב. אבל האחרונים הסכימו דאין להתענות בערב שבת, כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה (ב"ח שם, מג"א שם ס"ק ז', מ"ב שם ס"ק י"ח).

ג. אמנם השו"ע הרב (שם סעיף י"ב) כתב דאין קובעים תענית לכתחילה בערב שבת, אא"כ שיטעום מעט קודם קבלת שבת, כדי שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה, וכ"כ במקור חיים (סי' תי"ז) שבערב שב"ק אין להשלים התענית.

ד. אולם אם מתענה רצופות, מותר לו להתענות כל היום (טיב ההלכה).

ה. והנה תעניות שובבי"ם אפשר לקבועם ביום ששי, כדברי המחבר (ה"ב) כיון שאם יתענו באחד מימי השבוע, יכול לגרום לביטול תורה, וכבר כתב בשו"ע הרב (שם סעיף י"ב) שאיסור זה שלא יכנס לשבת כשהוא מעונה, איסור קל הוא, ולא חששו לו אלא שלא לקבוע בו התענית לכתחילה, כשאפשר לקבוע ביום אחר (עכ"ל), ובפרט אם אינו משלים התענית.

ו. והוא כבר מנהג קדמון, שידוע שיום השישי הוא מדת היסוד, בו מסוגל ביותר לתקן תיקון זה מדה של אותו היום, בסוד הכתוב (שמות ט"ז ד') דבר יום ביומו. וגם המנהג להתענות ביום השישי הוא מהדרכות של הרה"ק מהר"ם מטשערנאביל זי"ע כנודע, וכן הדריכו בניו הצה"ק לכל אנ"ש, שיתענו תענית אלו של שובבי"ם ביום השישי (ומביאו הדברי יחזקאל פ' שמות).

תורת ה' תמימה משיבת נפש

גיעת התורה חשובה כתעניתים וסיגופים והוא תשובה מעולה על כל הפגמים

טיב הבנין

עיקר התשובה הוא על ידי תורה - לברר הלכה בליבון ובירור יפה

והימים האלה - ימי השובבי"ם - נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה לימים של תשובה ותיקון המעשים על כל מה שלא נשמרה כדבעי בקדושת הגוף וטהרת הנשמה, ולעולם, כבדי לכפר על נפשותינו ורוחותינו היינו צריכים להרבות בימים אלו בתעניות וסיגופים עד אין שיעור, כפי המובא בכתבי האריז"ל ובשאר כל ספרי הקדמונים, אך למעשה, בדורותינו אנו, דור יתמי דיתמי, כבר כתבו הספרים הקדושים שאין לנו להרבות בסיגופים ותעניות, מאחר ובזמננו הגופים הלזים עד למאד ואינם יכולים לעמוד בקושי הסיגוף, וכל מי שמרבה בסיגופים רק מחליש את כוחו ומונע מעצמו לעבוד את הבורא ברוך הוא כראוי, ומאי תקנתו, יעסוק בתורה הקדושה וירוחו לו.

הברית, כי לימוד תורה שבעל פה בכוננת הלב וביראת שמו יתברך הנכבד והנורא, וכל שכן מי שזוכה ללמוד תורה לשמה ממש, ועל ידי תשובה כראוי מאסף ומייחד כל חלקי הטוב והניצוצין קדישין למקורן ולשוש"ן, עכ"ל.

הרי לנו מפורש מתוך דבריו הקדושים שלימוד התורה הקדושה הוא התיקון העיקרי לפגם זה, אלא שצריך להבין מדוע באמת יועיל תלמוד תורה לכפר על החטאים האלה.

איתא באר"י ז"ל (שער הכוונות דרושי הפסח), שהיות ואדם הראשון פגם בחטא הידוע (עירובין יח) ונפלו ניצוצות הקדושים בתוך הקליפות, לפיכך היו בני ישראל צריכים לירד לארץ מצרים, לתקן את הפגם ולהעלות שוב את הניצוצות למקור הקדושה, ועל ידי השעבוד שנתעבדו בהם הרשעים עד כלות הנפש - כמו שנאמר (שמות א, יד) 'וימררו את חייהם בחומר ובלבנים' - הגיע התיקון השלם לחטאו של אדם הראשון, ולאחר מכן היו ראויים בני ישראל לצאת מארץ מצרים ולהיגאל בתשועת עלמים.

וראים אנו מזה, שהרוצה לתקן את החטא ההוא, צריך מקודם להרגיש על שברו את הבחינה של 'וימררו את חייהם', כעין שעבוד מצרים שהיה על ידי שעבוד הגוף בחומר ובלבנים, ומתוך יסורים וחולאים רעים רח"ל, ועל ידי זה זוכה לתקן את אשר פגם בטומאתו, וכן גם מובא בכתבי האריז"ל (שער רוח הקודש תיקון כז) ובשאר כל ספרי הקדמונים.

אלא שהבורא ברוך הוא ברוב רחמיו וחסדיו נתן לנו את הברירה להמתיק את השעבוד הנורא הזה ולהמירם בשעבוד אחר, דהיינו על ידי שישעבד האדם את כל גופו אל התורה הקדושה, לעסוק בה ברוב עמל ויגיעה אין קץ, או אז יעלה לו הדבר לתשובה שלימה

ולרצון לפני ארון כל, ויזכה לתיקון השלם על כל עוונותיו, אפילו על אלו החטאים שאמרו שאין תשובה מועילה עליהם.

ביותר יובן הדבר על פי מה שפירשו בוזהר הק' (בראשית כז. ובעוד כמה מקומות) את הפסוק 'וימררו את חייהם', ואמרו שכנגד כל אופן של שעבוד במצרים יש כנגדה גם בחינת שעבוד בתורה הקדושה, וכך אמרו שם: 'וימררו את חייהם בעבודה קשה' - בקושיא, 'בחומר' - בקל וחומר, 'ובלבנים' - בליבון הלבנתא, 'ובכל עבודה בשרה' - דא ברייתא, 'את כל עבודתם' - דא משנה, עד כאן. על כל פנים הנך רואה מכאן, שעל ידי השעבוד כמשתעבד האדם אל התורה הקדושה, ללמוד אותה ולעסוק בה ביגיעה עצומה, עלה לו הדבר במקום יסורים גשמיים וזוכה לתיקון ותשובה שלמה.

קבלת על תורה הוא הסיגוף הגדול ביותר

אך אפשר להסביר את העניין עוד בטוב טעם ודעת, הלא כל אחד יודע שהגוף מעצם בריאתו נוטה לגשמיות ולחומריות, הגוף מתאוה אחר תענוגי העולם הזה, אכילה ושתיה, שינה ומנוחה, הגוף שואף לקבל את כל צרכיו על טס של כסף מבלי לאמץ את מוחו ומחשבתו כלום, ועל אחת כמה וכמה שהגוף שואף להעמיס על עצמו איזה עול או שעבוד כל שהוא.

אמור ממתה, שכאשר האדם מקבל עליו עול תורה, ומשקט את עצמו בלימוד את התורה הקדושה ביגיעה ובתעצומות, להתיש את מוחו ולאמץ את ראשו, הרי הוא עושה בכך את ההיפך הגמור מרצונו הטבעי, ודבר זה הוא השעבוד הגדול ביותר והסיגוף המעולה מכל הסיגופים, ובוודאי שדבר זה חשוב ומקובל לפני המקום ברוך הוא, כאילו שיעבד את גופו בחומר ובלבנים ובכל עבודה קשה, וראויה תשובתו שתתקבל לרחמים ולרצון.

שבט לוי השתעבדו בתורה הקדושה

על דרך זה ביאר המגיד הנודע רבי שלום שברון זצוק"ל את פשר המאורעות שאירעו בומן שיעבוד מצרים, שחלא דבר זה ידוע (שמות רבה - שמות ה, טז) כי בני שבט לוי היו פטורים מן השעבוד, והגם שכל אחיהם בני ישראל משועבדים היו לפרעה במצרים בחומר ובלבנים ובכל עבודה, מוכים ומושפלים בידי הנוגשים, באותו הזמן ממש ישבו בני לוי במקומם במנוחה ועסקו בתורה הקדושה (ראה במדבר רבה - בהעלותך טו, יב).

והוא קשה מאד, מה היה המשוא פנים לשבט לוי יותר משאר כל בני ישראל, מדוע הם נפטרו מעול השעבוד הקשה בו בשעה שכל בני ישראל היו סבלו בצער השעבוד, וכתמיהה הגמרא (פסחים כה) 'מאי חזית דדמא דידך סומק טפי, דילמא דמא דההוא גברא סומק טפי'.

אולם לפי מה שביארנו עד עתה, לא תיקשי לך ולא מידי, כי באמת גם שבט של לוי לא נפטרו מעול השעבוד, הם אכן לא היו משועבדים לפרעה במצרים, אבל משועבדים גם משועבדים היו אל התורה הקדושה, הם קיבלו עליהם עול תורה ומצוות, ללמדה ולהגות בה יומם ולילה לא ישבותו, הם הכניעו את תאוות ליבם וכל חפציה למען כבוד שמו יתברך, ואין שעבוד זה פחות בערכו מן השעבוד בחומר ובלבנים, ומאחר שהיו משועבדים בשעבוד של תורה היו פטורים משעבוד של מלכות, וכדאמרו

חז"ל (מסכת אבות ג, ה), "כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכל הפורק ממנו עול תורה נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ", שהשעבוד אל התורה הוא תמורת השעבודים האחרים.

יעזור השי"ת שבזכות העסק והיגיעה בתורה הקדושה נזכה לתשובה שלימה ולכפר על נפשותינו, לטהר את נשמתנו מכל סיג ופגם ומכל חטא ועון ופשע, ונזכה לטעום טעם מתיקות ודביקות התורה הקדושה מתוך קדושה וטהרה, ולא ימוש התורה מפניו ומפי רענו מעתה ועד עולם.

התמיהה מבוארת, מה ראייה והוכחה בי שמימן זה, הרי מאחר שסימן זה מסור בידם גלוי וידוע ומפורסם לכל, יוכל כל משיח שקר לבוא אליהם בלשון זה ולומר 'פקד פקדתי' וגו'.

אך יתרום בספרים הקדושים בזה, בשום שכל להבין ענין מהות הסימן, וגם מהו כפל לשון הפקידה, 'פקוד פקדתי'.

ברם גלות מצרים איננה גלות הגוף בלבד, אלא עיקרה הוא גלות הנפש, ועל כך הם שני הפקידות הנרמזות כאן פקידה לגלות הגוף ופקידה לגלות הנפש.

והנה גאולת הנפש אינה תלויה בדיוק בגוף, אלא היא גאולה מן השמים הבאה וחודרת אל תוככי הנשמה והנפש. והו עיקרו של 'סימן' המסור בידם, שאינו סימן חיצוני בעלמא באמירת שתי מילים בלבד - אלא כשיבוא אחד ויאמר ויזכיר שהוא פועל ועושה למעשה בפועל את פנימיות הצופן של 'פקד פקדתי', כלומר שירגישו ויחושו בני ישראל

כשאומר אליהם זה הלשון שהנה נפשם נגאלת, והיא עולה ונחלצת ויוצאת ויחף מגלות לגאולה, ויאירו הדברים בנפשותם בשמחת עצומה הנשפעת בנפש כי יצאה נפשם מאפילה לאור גדול.

והיינו שאמר 'פקד פקדתי' בלשון עבר, כבר פקדתי אתכם עתה מעיקרה של גלות שהיא גלות הנפש, וזאת לא יוכל לעשות משיח שקר בשום אופן, רק מי ששלחו השם יתברך וקיבל הכוחות לגאול את נפשותם.

הוא שהכתוב אומר להלן (ו.א): 'ויאמן העם וישמעו כי פקדתי את בני ישראל, וכי ראה את ענני ויפקדו וישתחוו'. וכתרגום אונקלוס ויונתן בן עוזיאל ונקט בזה, הרי עדיין לא פקדתי אותם רק הבטיחם על כך, ועל מה ויקדו וישתחוו. ולכן תרגמו: 'ושמעו ארי דכיר' ית בני ישראל וארי גלי קדמויה ית שייבחדו וברכו וסגידו', והיינו ששמעו שזוכר מהם ה' וגלוי לפניו שעבודם ועל כך השתחוו.

אך בהאמרו ינחא, כי מיד כשאמר להם 'פקד פקדתי', ושמעו שפקדתי אותם כבר יצאה נפשם בפועל מעשעור לגאולה, והרי נפשם כבר נגאלה בזה, הגם שהגוף עדיין בשעבוד, ואולי אף התחזק אחר כך מעט שעבוד הגוף, מכל מקום גאולת הנפש כבר חללה, וחשו והרגישו שהם בדרכם ליציאה לחירות, ועל כך ויקדו וישתחוו.

הגאון הצדיק רבי יצחק אלחנן ספקטור זצוק"ל, רבה המפורסם של העיר קובנא שבליטא, היה מגדולי פוסקי ההלכה בדורו, ומגדולי מנהיגי ישראל, וכמה פעמים שהיה משתדל בשביל כלל ישראל אצל ממשלת הצאר הרוסי שונא היהודים, וה' נתן את חינו ועלתה בידו לבטל כמה וכמה גזירות קשות.

הוא הצטער עד מאוד בצערם של ישראל, והיה בוכה ומבכה תמיד את קושי מר הגלות. בין בתרי תשובותיו ניתן לראות כמה היה דואג לכל פורות ישראל וטלטולם בעת ההיא, כדוגמת אותם שהפליגו לאמריקה הרחוקה, ופוסק בנחיצות בכל השאלות הקשורות בזה.

בעת מלחמת העולם הראשונה היה מרבה להצטער בצרתם של ישראל בגלותם, והיה מוריד כל העת דמעות כמים לישועתן של ישראל.

תלמידיו ומקורביו התפעלו על המראה, כיצד יכול אדם להוריד כל כך הרבה דמעות? - וכאשר שאלו את הרב עצמו על כך, פתח את פיו בחכמה והסביר, הנה כאשר אדם בוכה ומבכה על צרת עצמו הפרטית יש שיעור וגבול כמה דמעות יש לו באוצרותיו. אבל כאשר בוכים על צרתם של כלל ישראל ועל גלות השכינה הקדושה אין שיעור וגבול לדמעות שניתן להוריד על כל.

ועל כך רמזו רבותינו ז"ל בפרק הזהב (בבא מציעא נט.): 'אמר רבי אלעזר, מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה כו', ואף על פי ששערי תפילה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו, שנאמר (תהלים סו. יג) 'שמעה תפילתי ה' ושועתי האוינה, אל דמעתי אל תחרש...'. כלומר, ששערי הדמעות לא ננעלו גם מפליים האדם עצמו, שיש בהם דמעות מוכנות בלי שיעור.

ועל כך מפליים ישראל קדושים תחינתם בסליחה הנוראה של י"ג מידות: 'מדת הרחמים עלינו התגלגלי ולפני קונך תתחנתנו הפילי. ובעד עמך רחמים שאלי. וכו. תמכתי יתדותי בשלש עשרה תבות. ובשערי דמעות פי לא נשקלבות. לכן שפכתי שיח פני בוחן לבות'. כאשר אמרו את תשובתו הקולעת לפני רבינו חפץ חיים זצוק"ל, הביא תיכף על ארת מסובכין לרבר מספיקי פרשא רידן.

דהנה בפרשתנו כשירדה בתיה בת פרעה אל היאור ומצאה את תיבת משה דיבר הכתוב לאמר (כ.ו.) 'ותפתח ותראהו את הילד, והנה נער בכה, ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה'. והמפרשים נקטו ונחבטו בלאו, כיצד קבעה על פי בכיותיו שהוא מילדי העברים, הלא כל תינוק בוכה, וגם ילדי המצרים בוכים.

אלא, אמר החפץ חיים על פי טיב זה המעשה מר' יצחק אלחנן, שראתה בת פרעה שהנער בוכה ומוריד דמעות כמים, הרבה יותר מכל תינוק רגיל, ואם כן אין זה כי אם מילדי העברים, הובכה על הכלל ולא על הפרט, וצרתם של ישראל וצרת השכינה היא שבוכה מתוך גרונו בלי שיעור, ואם כן על כרחך 'מילדי העברים זה', ושפתי פי חכם חן.

כתב הרמב"ם ז"ל בהלכות תשובה (פ"ה ה"ה): "כל הנביאים כולן ציוו על

התשובה, ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה. וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן, ומיד חן נגאלין, שנאמר (דברים ל, א-ג) 'והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו', ושבת עד ה' אלקיך, ושב ה' אלקיך וגו'". ע"כ לשונו הזהב.

והכתוב בספרים הקדושים על הקדוש 'נתן צוציאת' ע"ה, שהיה מקרב את הגאולה מאוד, מתוך שהוא לימד דרכי תשובה לישראל, והאריכו בזה טובא.

ובעמנו כה בפתחת ימי השובבי"ם המסוגלים מאוד לתשובה ולגאולה, נביא כאן את יסוד דרך תשובה גדולה זו שהורה לנו נתן צוציאת.

גרסינן ב"ב דרשב"י (נ"ג): "אין לך גדול בבעלי תשובה יותר מיאשיהו בדורו ואחד בדורו וכו'. אמר רב יוסף ועוד אחד בדורו, ומנו

עוקבין בר נחמיה ריש גלותא, והיינו נתן צוציאת" ע"כ.

בסוגיית הגמרא על אתר אין מבואר מי הוא אותו 'נתן צוציאת', ומה היה מעשהו. אבל הוא מוזכר בסדר הדורות, ובעוד ספרים. וראה בספר אוצר המדרשים (ף 325 ז) שהבא באריכות ענין אותו המעשה.

ושם מסופר שהיה 'נתן צוציאת' אחד מעשירי ישראל, והיה לו ניסיון גדול מאוד בעבירה אחת חמורה [ע"ש], עד שחלה ונטה למות מחמת אותו ניסיון קשה רח"ל. וכבר רמז לו ניסיונו הגדול, ומה שפסקו לו חכמים, בשלחי פרק בן סורר (סנהדרין עה) עיין שם.

והיה שם איש אחד מאותו ניסיון שהיו לו חובות הרבה, ויקחווהו ויתנוהו לבית הסוהר, מחמת שלא היה לו מה ליתן לבעלי חובותיו. והיתה אשתו טוהה ביום ובלילה, וקונה דמי המטווה מאכל, והיתה מוליכה לו לאכול. והיה ימים רבים במשמה, ותקצר נפשו למות. והיה היום ויאמר לאשתו, הפודה נפש אחת ממיתה כאילו מקיים נפשות רבות, ואני קצתי בחיי בבית הסוהר, חושי ולכי לנתן צוציאת, ובקשי ממנו כי ילווה לי הממון, ויפדה את נפשי ממוות, ותאמר לו הלא ידעת אם לא שמעת שהוא חולה נוטה למות וכו'.

ותקצוץ עליו, ותלך לביתה בחיי אף, ולא באה אליו שלשת ימים. והיה ביום הרביעי ותחמול עליו, ותאמר אלכה ואראנו בטרם ימות. ותלך ותמצאהו נוטה למות, ויאמר לה, הקדוש ברוך הוא יבקש עלבוננו וחמסי ממך, ויתפשך בעווננו, אבל אני רואה שתרצי שאמות בכאן וכו', ותועק בקול גדול ותפול על פניה וכו'.

ותלך לביתה ותחשוב בצרתה ובעצת בעלה, ותחמול עליו, ותברר לכה. ותתפלל חנה לתאמר, אנה ה' היליני והושיעני. ותלך לבית נתן צוציאת, ויראהו חסידי, וימחרו לנתן להנה חנה עומדת בשער. ויאמר להם, אם אמת הדבר תהיו חופשיים, ותבואו בחצר, ותאמרו לו שפחתו הנה חנה באה, ויאמר לה גם את תהיי חופשית. ותבוא אליו חנה, וישא עיניו, ויאמר לה גיביתיה מה תרצי, ומה שאלתך וינתן לה, ומה בקשתך ותעשה. ותאמר לו שאלתי ובקשתך, שתלוהו לאישי כך וכך, שהוא חבשו ואסור בבית האסורים מזהים כמה ימים, וכן תהיי צדקה מאת ה'. ויצוה את עבדו להוציא הממון וליתן לה חפצה, ויאמר לה הנני עשיתי רצונך וכו'.

ותאמר לו חנה, אחידעך שבאה לך שעה לקנות חיי העולם הבא, והיהוה שלא תפסיד שכרך וטוב העולם הבא בדבר מועט, וחשוב שהגעת לחפצך דבר שתתנחם באחריתך. ראה כל מי ששמע ליצרו כמה ינחם בלי תועלת, וזו לך שעה קלה ומעטת לקנות חיים ארוכים, ושכר טוב בעולם הזה ובעולם הבא, שלא יוכל כל אדם להגיע לדבר זה אלא בעמל הרבה וביגיעה גדולה, ואתה יכול להגיע לרצונך בוראך בשעה קלה, ואם תשמע לשכלך ותגער ביצר הרע אשריך וטוב לך.

כשמוע האנאל דבריה, ויגער ביצר הרע, ויקם ממיטתו ויפול על פניו ארצה, ויתפלל לפני ה', ויתחנן אל ה', להכניע יצרו ולשבר תאוותו, ולהדריכו בדרך הטובה והישרה, ולחנן אותו תשובה שלימה, ולסלוח עוונותיו. ויענה ה' בהיכניעו לפניו, ויעתר לו.

ויאמר נתן לחנה, ברובה את וברוך טעמך, לבי לשלום לביתך. ותלך ותפדה את בעלה, ותוציאהו מבית הסוהר, ותגד לו את אשר עשתה.

ויהי כי ארכו הימים, וישקף רבי עקיבא בעד החלון, וירא איש רוכב על סוס, ועל ראשו זיו גדול ומהיר כמשש. ויקרא אחד מתלמידיו ויאמר לו מי זה האיש הרוכב על הסוס, ויאמרו לו, זה הוא נתן. ויאמר לתלמידיו, תראו כלום על ראשו, ויאמרו לו לאו, ויאמר להם מהרו והביאהו אלי. ויבוא לפניו, ויאמר לו בני ראיתי על ראשך אור גדול בלכתך, ואני יודע שאתה מיושרש עלם הבא, ועתה הודיעני מה עשית. ויודיעוהו הדבר, ויתמה רבי עקיבא מאוד על היכניעו לכבודו של יצרו הרע, והתרחק מהעוונות, ותשובתו בתשובה שלימה. ויאמר לו, אמנם עשית דבר גדול, ועל כן הוריה הקדוש ברוך הוא על ראשך זיו גדול שראיתי, והנה זה בעולם הזה, על אחת כמה וכמה הטוב הצפון לך בעולם הבא.

ועתה בני שמעני וקח עצתי, ושב לפני ואלמדך תורה, ויעשה כן, וישב לפני רבי עקיבא, ויפתח הפותח ואין סוגר את ליבו בתורתו. לימים מועטים הגיע למעלה גדולה מאד בחכמה, וישב בצד רבי עקיבא במעלה אחת וכו', ע"כ עיין שם.

ועיין נא ברש"י סנהדרין (לא: ד"ה לריו) שרמז לדברי המדרש הללו, עיין שם, ובספר יוחסין.

ובמהרש"א חידושי אגדות ומלכות שבת שם, הביא מדברי הערוך (ערך נתן), שהיה לו נתן צוציאת 'חלוק של שער עינים', שהיה שורט תמיד בשער, כדי שיהא לו לכפרה, כי היה בעל | המשך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית שנישחחו ומערכת ע"י הקוראים

מרכז שליטה

כבר תקופה ארוכה שאני זוכה מידיו יום ביומו לשמוע שיעור של עשר דקות בשער הביטחון מתוך ספר חובת הלבבות.

אחד הדברים שלמדנו בשיעור גרם לי להרים גבה על הנאמר.

תמצית המשפט היא: "אילו היו בני האדם יודעים שהעשיר לא יכול לתת כסף רק למי שמשמים כבר החליטו שיתן, והוא לא יכול שלא לתת למי שמשמים החליטו שהוא צריך לתת לו, אזי לא היו אנשים מחנפים לעשירים אלא בוטחים בה' שמה שצריך להגיע יגיע עד אליהם ללא מאמצים מיוחדים מצדם כי אם בהשתדלות קלה!!!"

כפי שסיפרתי הרמתי גבה ותמהתי ביני לבין עצמי: "איך יכול להיות כזה דבר? הרי אני למשל אדם שקול ומדוד. כשבאים אלי לבקש צדקה, אני שוקל והושב ולא עונה מיד, רק אחרי שיקול דעת אני נותן למי שראוי בעיניי לתת לו. אין מצב שכופים עלי לתת או שלא לתת..."

עוד באותו יום נכנסתי לסופר לקנות דבר מה קטן. בקופה ניגש אלי מישוהו וביקש לזכות אותי במצווה של קניית משקה לכבוד היארצייט של הבת עין. הסכמתי ואמרתי לו שילך להביא לקלוק את הבקבוקי משקה שהוא רצה לכבוד הבת עין.

אבל הוא ביקש שאבוא עמו לחנות אחרת, ממנו הוא מעוניין לקנות את האלכוהול ונסעתי אחריו עד לחנות שהוא חפץ לקנות שם את המשקה. בחנות הוא ביקש להוסיף עוד כמה דברים והסכמתי.

אחרי שיצאנו מהחנות ואני כבר ישבתי ברכב, התחלתי לחשוב: "איך יכול להיות שאני כאדם שקול ומדוד שלימתי סכום נכבד לאדם שאני לא מכיר ולא ערד אלא שאת אותו משקה היה גם במכולת שהייתי בו קודם ונסעתי אחריו כאילו שאני עובד אצלו?!"

ואז פתאום נזכרתי בשיעור והבנתי שמה שכתוב אמת ויציב ונכון, וברגע שאדם צריך לתת הוא ייתן כביכול בלי שליטה, ולא עוד אלא שהחנות שצריכה להתפרנס תקבל את הפרנסה ממי שצריך לפרנס אותה.

התקשרתי בהתרגשות למגיד שיעור וסיפרתי לי את הרהורי ארע וסיכמתי את השיחה במילים: "משה אמת ותורתו אמת!!!"

תודה לרבותי א.א.

הכיפורים הראשון, בדרת משה מהר סיני בהאי רעווא עילאה, וז"ל: "השבימו [ושראל] ועלו לפני הר סיני, ישראל היו בוכים לקראת משה, והוא היה בוכה לקראתם, עד שפלתה בכייתם למרותם - באותה שעה נתגללו רחמיו של הקב"ה על ישראל, וקבל את תשובתם, בישרה אותם רוח הקודש בשורות טובות ונחמות, ואמר הקב"ה לישראל בני נשבע אני בשמי הגדול שלי ובכסא הכבוד שלי, שתהא לכם בכיה זו לששון ולשמחה גדולה, ויהיה לכם יום זה יום סליחה וכפרה ומחילה לכם ולבניכם ולבני בניכם עד תוך כל הדורות" אמן.

לכבוד כניסתנו בקודש אל מעלת ימי השובבי"ם המקודשים הבאים לקראתנו לשלום, רומז הכתוב בפרשת השבוע (ה, ט): "תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה, ואל ישעו בדברי שקר". וכבר הבאתי כמה וכמה פעמים בדרשות ימי השובבי"ם את טיב המעשה המופלא שהיה מצד מרן הארמוני"ר הזקן מוקרלין זיע"א בעל "בית אהרן", שהוא היה 'בעל קורא' בבית מדרשו הגדול שבקארלין, כמנהג הרבה צדיקים מתלמידי הבעל שם טוב הקדוש זיע"א לקרוא בתורה בעצמם, מחמת כמה טעמים הידועים להם בנגלה ובנסתר.

קריאתו המיוחדת בקול גדול בלהב אש יקד קודש, כמנהג קרלין, היתה חודרת חרדי לב. הוא השפיע בקריאתו לכלל הפרט לפי הזמן והעת את הקדושה וההשפעה הנצרכת על פי עניניו של יום, והיה פועל בה עניינים נשגבים, וישועות רבות לישראל ברוחניות ובגשמיות, ובכל פעם היה מוצא את הפסוקים המיוחדים הנצרכים לו לעורר בהם, לפי הענין ולפי העת והזמן.

בהגיע שבת קודש פרשת שמות, היו הכל יודעים שליבו בוער עד מאד, מחמת תוקף קדושת ימי השובבי"ם הנעלים שנכנסו ובאו, וסידורם נובע מקריאת הפרשיות הללו. ובכל פעם היה מעורר בהטעמה מיוחדת בפסוקים הרמוזים לתשובת ימי השובבי"ם שבפרשת השבוע.

באחת השנים כשהגיע בקריאתו בהאי שבת אל הפסוק דנן: "תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה וכו'", נתרגש ליבו הק' בקרבו עד מאד, ובקול חוצב להבות אש נתן לפתע שאגה אדירה ומחרדה, ששפך בה את כל נהמת לבבו ונפשו. - כדרך הצדיקים שאהבו והשתוקקו תמיד בכל מצוה ועבודה, להשקיע מסירות נפש עד כלות הנפש ממש! - וכך זעק בקולות אדירים שוררים בנעימה ומתיקות מיוחדת: "תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר!". כשהוא מושך ומעיים בנעימות מיוחדת עד מאוד את המילים הנוקבות של הפסוק, היישר אל תוככי ליבו והיה של ישראל, כדי שתהיה כוונתו מובנת היטב היטב.

באותה שעה נפל פחד ומורא גדול, ורגשי התעוררות תשובה עצומים בלב כל המתפללים והחסידים שבבית המדרש. ואף גדולי התלמידים והחסידים שהיו רבנים גדולי ארץ יושבי מדין וצדיקים מרומים, נתקפו בפחד ורעדו בשאגת אותה 'קארלינער שבת', ונמש כל לב. למותר לתאר, כיצד נראו ימי השובבי"ם הקדושים של אותה שנה, בחצר הקודש קרלין, אחר שבת של התעוררות תשובה שכזו!

שנים רבות לאחר מכן עוד היו החסידים מזכירים בערגה את אותה שאגה אדירה, שבקעה מלב טהור וזך במסירות נפש: "תכבד העבודה האנשים ויעשו בה, ואל ישעו בדברי שקר!" - ועקה שהרעידה את אמות הסיפון.

טיב מעשה זה עובר בסילודין מדור לדור עד דורנו אנו, ועל אף שעברו כבר יותר ממאה שנים מפטירתו, עדיין ניתן היה לחוש את לחלוותיה אותה שאגת ארי, אצל זקני החסידים שבדור שלפנינו, כשהיו משננים בחדרת קודש את אותה קריאה עם נוסחתה ונגינתה כפי המקובל, שהיה קורא הרב!

והיו זקני החסידים הללו מספרים, שקבלו מהוקנים שלפניהם, שהחלונות שבבית המדרש נרעדו ונקשו, מחמת הוף הקולות הנוראים שהיה זועק בחדרת קודש: "תכבד העבדה!".

[מתוך שיעור מיוחד לימי השובבי"ם לבחורי 'פינסק קרלין'. ובמכתב כ"ק אדר"ג מפנינסק קרלין זצוק"ל, כי טבת תשנ"ה]

באותה דרשה שנשא בענו אחר כל נדרי, היה נוהג עם סיום הדרשה לדבר כלפי מעלה, וכשראשו כולו עטוף בטלית החל זועק כלפי ארון הקודש הפתוח: ריבונו של עולם! הלא ראית מה היה עמנו בדרך, בבכיותו והתייפחותו של אותו תינוק, שלא הבין כלום על מה ולמה, רק מחמת שהאם בוכיה גם בנה הקטן בוכה ומבכה! - אף אנו רואים בצערה הגדול דשכינתא קדישתא הזרוקה מוטלת לארץ וממרת בבכי מר וקול צורח, כיצד נוכל לשתוק כשהאימא אימא עילאה בוכה ומתייפחת? ונתן קולו בבכיות עצומות, כשכל הקהל ממררים עמו ויחידו בבכי גדול של התעוררות, והיה המקום לחדרת אלקים!

ובתוך כך פתח הרב בקול רעש גדול בדברי הזוהר הקדוש (תיקונים קמג) הנוראים הנאמרים בליל כל נדרי: "קם רבי שמעון סליק ידיו לגבי עלא, ושבח למארי עלמא, ואמר: רבוז עלמין עבדי בגין שכינתא דאיהי בגלותא וכו'. כמה דאוקמהו: איקה ישבה בךד' (איכה א, א), דאיהי חשיבא שכינתא בגלותא כמערע, דאתמר בה (ויקרא א, מז) בךד' ישב מחוץ למחנה; מחוץ ודאי דא גלותא וכו'".

וכענין המפורש בתנא דבי אליהו (ווטא שלהי פ"ד) ביום

תשובה גדול, עיין שם. מנוחתו כבוד של 'נתן צוציטא' בעיה"ק צפת, וכל המשטח על קברו זוכה לקירוב גדול של תשובה, שהגמרא הקדושה בעצמה מעידה בו שאין לך גדול בעלי תשובה כמוהו. ומלמד דרך תשובה לכל איש ישראל, ובפרט לבעלי עבירה הקרובים לייאוש רח"ל, שאין שום אדם שאינו יכול לתשובה, כי לא ידח ממנו נידח, והקב"ה מקבץ נדחיו עמו ישראל, ורוצה תמיד בתשובת עמו ישראל באהבה, ולפקוד אותם בגאולה השלמה בכלל ובפרט במהרה בימינו, אמן.

[מתוך שיחה נפלאה בענין התשובה המביאה לטוילה, על ציון נתן צוציטא בעיה"ק צפת ת"י]

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצוק"ל, היה דורש ומבקש תמיד להחיש את גאולתם של ישראל ואת גאולת השכינה הקדושה, ורבות מסופר בענין פעולתיו הטמירות והכבירות בזה, שהיה מייצר עד מאוד בצרתם של ישראל, ומבקש ומתחנן על פקודת גאולתם.

[גם סילוקו מן העולם היה בעקבות אותה עבודה רבה, שהתחברו יחידיו כמה מצדיקי הדור בעצה אחת עם הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א, והגמיר הקדוש מקו'נצין זיע"א, להחיש את הגאולה לישראל ולגאול את השכינה, בשמחת תורה שנת תקע"ה ל"פ, ומתוך אותה עבודה עלתה נשמתו כנודע, והדברים עתיקין].

שנה אחת בערב יום הכיפורים היה הרב הקדוש אפוף אימה וחרדה עילאה לקראת יום הקדוש, רגשת יום הדין הגדול הממשמש ובא היתה מורגשת בביתו בעליל. - אם בכל השנה כולה היה הפחד והמורא שורה בבית הצדיק, כנודע שסיביו נשערה מאוד, ובכל תנועה וכל מילה היו תלמידיו הקדושים מתייראים מאוד ממנו, כי האמת בצרופה והשלמה נר גלגלו תמיד - על אחת כמה וכמה בשעות הגדולות והעצומות של המדומי חמה בערב יום הכיפורים, כשלב כל ישראל הומה בחדרת הדין.

עומד היה הרבי באותה שעה בחדרו הקדוש פנימה, וכמנהג ישראל לאחר סעודה המפסקת בטרם צאתו לבית התפילה, נכנסו כל הבנים והבנות בזה אחר זה להתברך באהבה מפי קדשו.

אחת מבנותיו הנשואות שסעדה את סעודת היום בביתה, מיהרה לסיים את כל הכנותיה מוקדם, כדי שתספיק להגיע אל בית אביה הקדוש ביחד עם תינוקה הקטן ולהתברך מפי קדשו, בטרם ייצא אל בית הכנסת. אולם ככל שהזדוהר ורצה בדרכה החמיצה את השעה, ובהגיעה אל חצר המלכות רואה היא לנגד עיניה את אביה הצדיק עטוף בטלית ובגדי לבן, וכמלך בגדוד צועד בדרכו בראש סגל תלמידיו הנאמנים הקדושים, לעבר בית הכנסת הגדול של רימנוב, שם הוא אמור בעוד שעה קלה לשאת את דרשתו הגדולה 'דרשת כל נדרי' המפורסמת שהיה נמש כל לב מדברות קדשו כנודע.

בראותה כי הן התפרצה בכביות נוראות שאין הפגנות על שהפסידה היא ונבנה את הברכה המיוחדת שמברך אביה הקדוש פעם אחת בשנה ביחידות והתקשרות עליון נפש בנפש. היא התייפחה בדמעות שליש כמי שכל השנה כולה מוטלת חרבה לפניה רח"ל, אף הילד הקטן כראותו אימו בוכייה החל אף הוא נתן קולו בבכי גדול.

לילות בכיותיהם הגיעו לאחוני הצדיק, וכששאל לפשר אותם בכיות נודע לו שזו היא בתו שלו עם בנה הקטן, חשש שמא ארע עמהם חלילה דבר. קרא אותה אליו ושאל בדאגתו: מה לך בתי כי תבכי? והיא פרצה שוב בבכי עצור, על שלא הספיקה להתברך היום מהאבא הקדוש. פנה הצדיק אל נכדו הקטן, ושאלו ארן: ואתה בני, למה תבכה? [הוא הרי לא הבין כאימו את גדול ההפסד וחסרון אותה ברכה עליונה].

ענה הילד בתומו: ווייל מאמי וויינט! [- משום שאמא בוכה!] הכניסם אפוא הצדיק בקודש פנימה לחדרו שבבית המדרש, ובטרם יצא לתפילת 'כל נדרי' הנשגבה, ברכם בכל לב לקראת השנה החדשה.

תיכף אחר שברכם, יצא נסער בהתרגשות לתפילה בבית המדרש, והיה ניכר בו שאותה בכייה הגדולה נגעה לליבו הטהור.

מה אני צריך לעשות בשובבי"ם?

ספר טיב השובבי"ם

כל בו לעיני שובבי"ם

מאת הגהצ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מוסר
תפילות
מנהגים
הלכה
שיחות
מעשיות

שווה לכל נפש

קו ההוצעה לכל ספרי עמון טיב: 0733-22-76-09
מקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

לעילוי נשמת הרה"ח רבי שמואל שמחה זצ"ל בן הרה"צ ר' ישראל רזנפלד זצ"ל

ראש הכולל ומחשובי המשפיעים בקהילתנו נלב"ע כ"א טבת תשס"ח ח.נ.צ.ב.ה.

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהגהצ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

יור"ל ע"י קהילת יבתי בית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! את תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173